

# TÖRTÉNELMI TÁVLAT

PÁRATLAN OLDAL - LIV. évfolyam 2. szám, 2010. január 15.

Egy szavukat sem hittem el eddig azoknak, akik szerint a magyar diákok többsége anélkül jut túl az érettségi vizsgáin, hogy rendesen megtanulta volna a történelmet. A napokban azonban egy nemzetközi jogi írásbeli kollokvium eredményei elbizonytalanítottak. Tanszékünk ugyanis egyebek között arra kérte a negyedéveseket, hogy *nevezzenek meg legalább hatot az I. világháború után „Európában függetlenné vált államok” közül.* A kérdést az indokolta, hogy előadásaink egyikén a múlt század elején fennállott nemzetközi rend megváltozásáról, a Habsburg és az Oszmán Birodalom felbomlásáról, illetve az Orosz Birodalom megrendüléséről beszéltünk.

Nos, a feltett kérdésre a százhusz dolgozatíró közül csupán huszonegyen válaszoltak helyesen, míg tizenegyen szemmel láthatóan semmilyen kockázatot nem akartak vállalni, így egyetlen államot sem neveztek meg. A többieknél a helyes válaszok helytelenekkel keveredtek. A legtöbben, huszonnégyen az osztrák népről vélték azt, hogy a világháború végén jutott el végre abba a helyzetbe, hogy önrendelkezési jogával éljen. Négyen a török népről gondolták ugyanezt. Ezt még megbocsáthatónak tartottam, abban a feltételezésben, hogy a dolgozatírók csak félreértették a kérdést. Megbocsáthatónak tartottam azt is, hogy tíz-tíz hallgató Csehországot és Szlovákiát alapította meg a szóban forgó időpontban, hiszen csak történelmi távlatban emlékezhetett volna egy Csehszlovákia nevű állam valamikori létezéséről. Azt már kicsit zokon vettem, hogy öt hallgató Németországról, négy pedig a Szovjetunióról, illetve Oroszországról tartotta azt, hogy 1918-ban vált függetlenné, azt pedig különösen, hogy többen Szerbia, Bosznia, Macedónia, Szlovénia, valamint Albánia megalakulására tippeltek. Nem tudtam mire vélni, hogy mindössze harmincketten említették meg Magyarországot is. Mit tudhatnak a többiek Trianonról?

Az igazán meglepő azonban az volt számomra, hogy számos vizsgázó emlékezete szerint a nemzetállamok rendszere az I. világháború végére fejlődött ki. Válaszukban ugyanis tizenöten Romániát, nyolcan Bulgáriát, hárman Görögországot sorolták fel, mások pedig még messzebb mentek. Öt hallgató szerint 1918-ban alakult meg Svédország, négy-négy szerint Anglia, Franciaország, Spanyolország, Portugália, Hollandia, Belgium, Dánia, kettő-kettő szerint pedig Olaszország és Írország. Ezzel azonban még nem ért véget a sor. Egy-egy hallgató a Weimari Köztársaságot (sic!), Dél-Oszétiát, Grúziát, Luxemburgot, Norvégiát és a Vatikánt is megemlítette. Kezdetben arra gyanakodtam, hogy tanszékünk csupán diákok csínytevéseinek esett áldozatául, de sajnos tévedtem. A többi nemzetközi jogi kérdésre adott válaszból ugyanis a dolgozatírók teljes komolyságára lehetett következtetni.

A felsőoktatási intézmények pillanatnyilag nem kötelesek arra, hogy az egyetemi felvételt emelt szintű történelmi érettségi vizsgához kössék. Ez a helyzet pedig így is marad, hiszen tavaly decemberben azt a törvénymódosítási javaslatot, amely a kormány kezébe adta volna a döntés jogát, megváltoztatták.

Tanszéki kollégáimnak ezek után azt fogom javasolni, hogy a jövőben hallgatóinkat inkább Hugo Grotius tanításairól, a kontinentális talapzat nemzetközi jogi státusáról és más hasonló dolgokról kérdezzessük.